

علوم اقتصادی و اجتماعی

مجموعہ نگار

مرآۃ اؤن بشجی کونی نشر اولنور

مؤسسلری :

احمد شعیب ، رضا توفیق ، محمد جاوید

مذہبہات :

خلافت و سلطنت : احمد شعیب . — امتیازات مذہبیہ :
 احمد شعیب . — تصنیف علوم — بعض مقدمات فلسفیہ :
 رضا توفیق . — بین الملل اخصائیات انیسیتوسی : محمد جاوید . —
 فرانسه اختلال کیری : احمد شعیب . — تجارت بحیرہ : احمد مختار . —
 نشریات و وقایع اقتصادی : محمد جاوید . —

مدیر و صاحب امتیازی :

محمد جاوید

نسخہ سی : ۱۰ غروش

استانبول

امور ادارہ و تحریرہ : باب عالی جادہ سندھ ہیرول مطبعہ سی ، نومبر ۶۶

تجارت بحریہ کی دو پور

تجارت بحریہ نك وسائط ولوازم مهمہ سندن بری دہ مراكب بحریہ درہ بر مملكتك ، خارجہ كوندر ديكی محصولات و مصنوعات كی وخارجدن جلب وتدارك ایلدیکى مواد واشیا ایچون تسویه ایلدیکى اجرت نقلیه نك مقداری بیلنیرسه بو احتیاجہ کافی مراكب بحریہ مالک اولدینی حالہ ایدہ جکی استفادہ نك درجہ اہمیتی اكلاشیلیر .

بیوك واپور قومانیالرینہ مالک اولان مملكتلر دہ بو واپورلرك كرك ادخالات و اخراجات ایجرا ایتك كرك ممالك سائرہ بیتندہ واقع اولان مبادلات تجاریہ نك بر قسطنی نقلہ وساطت ایلہ مك صورتیلہ ثروت ملیہ نك ترایدینہ خدمت ایلدكلى نظر دقتہ آلتیرسه کیجیلکہ زیادہ جہ اہمیت ویرلسی لزومی تعین ایدر . تاریخك ایلك دورلرندن اعتباراً بشریتك کیجیلکی كشف ایلش اولدینی کوریلور . حضرت نوحك سفینہ سی بیلہ انسانلرك صواوزرندہ کزیمك ایچون انشا ایلہ دكلى ایلك کی دكلدر .

مصر لیلرك نیل اوزرندہ کوركلہ تحریك اولنان سفینہ لرہ مالک اولدقلری معلومدر . آثوریلر وکلدانیلر ؛ فرات و دجلہ دہ الیوم ددیہ دیدیکمز طرز دہ مراكب بحریہ ایلہ سیروسفر واشیای تجاریہ یی نقل ایلرلردی . فنیكلیلر ، تاریخ دہ کیجیلک ایلہ شهرت بولمشلردر . حتی کیلرلہ کهرچلہ نقل ایدرکن بالتصادف جامی كشف ایتك شرفی بونلرك حصہ سنہ اصابت ایتمشدر .

دارا ؛ یونانسانانی ضبط ایچون اردوسنی کیلرلہ نقل ایلہ مش وسالامین پیشکاهندہ ظهور ایدن بر فورطنہ دن متأثر اولدیغندن دكزی اردوسنہ

صوبالره ضرب ایتدیرمشدی. قدیم یونانیلر بتون بحرسفید سواحلی ایله بحر آ مناسبات تجاریه ده بولتمشلدردر .

رومالیلر کمپیلکی برقاندھا ایلرولتمشلدردر .

سزار و اوқтаو ، مصری فتح ایدن جسیم اردولرینی دونما ایله نقل ایله مشلدردر . بیزانسیلر ، جنوزلر ، وندیکیلر مرا کب بحر بیی دھا مکمل برحاله کتیرمشلدردر . اولجه کورکه تحریک اولنان کیلر یلکن ایله تحریک اولتمغه باشلامشدر .

عربلر ؛ کمپیلکده دخی پک چوق ترقیات حصوله کتیرمشلدردر . از جمله پوصله کبی کمپیلکده صو ک درجه حاز اهمیت اولان بر آلت ، عربلرک کشفیاتنی جمله سندندر . اسپانیوللر و پورتیکیزلرده کمپیلکده ایلر و کتیشلدردر . پورتیکیزلی واسقودوغاما ، آفریقا ساحلی تعقیب ایدرک امیدورنی طریقله هندستانه قدر کتیمکه موفق اولمش ، اسپانیالی قریستوف قولومب ، بحر محیط اطلامسی بی آشرق آمریقایی کشف ایتمشدر . هندستان یولنک و آمریقانک کشفی ؛ تجارت بحریه وسعت ویرمشدر .

عثمانیلر وقتیه کمپیلکده پک ایلروله مشلدردی . سلطان سلیمان قانونینک دونماسی هندستانه قدر کتیمشدی .

بخارک کشفی ما کنه جیلغک ظهورینه سبب اولمش وکیلرک بخار ما کنه لر یله تحریکی امکاتنی حصوله کتیرمشدر . بخارلی ما کنه ایله متحرک سفینه لرک ایجادی ؛ تجارت بحریه شرائطنی بتون بتون دیکشدرمشدر . اولجه مخالف روزکارلر اسمندن ویا هیچ روزکار اسمه مسندن دولایی آیلرجه کیدیله میان یرله ، معین ومطرد زمانلرده کیده یلک دائره امکانه کیردیکندن مناسبات تجاریه عالم کسب انتظام ایدرک تجارت فوق العاده وسعت

و اهمیت پیدا ایله مشدر .

امید بورنی طریقك كشی بجر سفیدك اهمیتى آزالتمشدر . و نذیکك اقبالی بویوزدن زواله اوغرامش واسکندریه لیجانی معطله برحاله کلمشدر . بجر سفیدك اسکی اهمیتى یکیدن قزاقمنه ؛ آجق ۱۸۶۹ تاریخنده کشاد اولنان سویش قنالی سبب اولمشدر .

مذکور قنالك كشادی امید بورنی طریقك مترکیتنی ایجاب ایتدیره جکندن موسیو دولپسك بوتشبت مهمنك مونقیتله نتیجه لنامسی ایچون انکلتزه طرفندن مشکلات کونا کون احداث اولغش ایسه ده مصر والیسی سعید پاشانك عزم وثباتی وموسیو دولپسك غیرتی ایله قنال کشاد اولندیقندن تجارت بحریه یه صوك درجه اهمیت ویرن انکلتزه دولتی قنالی اله کچیرمکه حصر مقصد وغیرت ایله مش وابتدا خدیو اسماعیل پاشادن ۱۷۵ یك قنال حصه سنی صاتون آلق وبعده مصری اشغال ایله مك صورتیله بوامنه نائل اولمشدر .

اون التجی عصرده پورتکیزلیلر ایله اسپانیوللر ، کمجیلکده اک ایلرو مرتبه بی احراز ایله دکلری حالد هولاندیلر ، فرانسزلر وانکلزلر دخی کمجیلکده اهمیت ویرمکه باشلامش وون یدنجی عصرده بواوچ منت دنیانك ائ بئوك دول بحریه یه تشکیل اتمشدر . لکن انکلتزه بوسا جهده کیتدکجه رقی ایدرک اون سکزنجی عصرک نصف اخیرنده جهانك برنجی بحری دولتی مرتبه سنه ایرمشدر . انکلتزه حاکمیتدن قورتیلان امریقایلر ، درعقب تجارت بحریه یه و کمجیلکده اهمیت ویرمکه وغایت سریع السیر بلکن کیلری انشا ایله تقلیات بحریه ده اهونیت خصوصنده انکلزلرله رقابت باشلامشدر .

آمریقایلرک ، قلیپر ، نامبله انشا ایله دکلری دوت دیرکلی کیلری ،

زمانه «سیتایمر» لری قدر سرعت سیره مالکدرلر . ایلک بخارله متحرک
 کی بی «فولتون» نامنده بر آمریقالی انشایله مشدر . بخارله متحرک کیلرک
 انشای حقنده ، آزمانده ترقیات عظیمه حصوله کلشدر . ابتدا انشا
 قلنان بخارله متحرک کیلرک حجمی یوزطونیلاته بی تجاوز ایله مدیکی حالده
 بالیوم قرق بیک طونیلاته لک کیلر انشا اولغنده در . کیلرک ؛ سرعتی ده
 حجماری ایله متناسباً تزايد ایله مشدر . ۱۸۱۸ سنه میلادیه سنده اوروپادن
 آمریقایه آنجق یکریمی سکز کونده کیدیه بیلدیکی حالده ۱۸۴۰ ده
 «بریتانیا» سفینه سی اون درت کونده ، ۱۸۵۶ ده «پرسیا» طقوز
 کون بر ساعتده ، ۱۸۶۶ ده «سقوچیا» سکز کون ایکی ساعتده ،
 ۱۸۸۲ ده «الاسقا» الی کون اون سکز ساعتده ، ینه سنه مذکوره ده
 «ستی اوف پاری» سفینه سی بش کون اون ایکی ساعتده آمریقایه
 واصل اولمشدر در . صوک زمانلرده «تورین» ماکنه لرینک کشفی سرعتی
 بتون بتون آرتدیر مشدر . تورین ماکنه سی ایله مجهز اولان «لوزیتانیا»
 بحر محیط اطلاسی بی درت کون اون ایکی ساعتده کچمشدر :

انشآت بحریه اون طقوزنجی عصرک نصف اخیرنده کلیاً تبدل
 ایله مشدر . صناعت جسیه ، بوساحده دهخی صناعت صغیره نك مقامنه قائم
 اولمشدر . کوچک دستکاهلر یواش یواش قیامش ؛ یرلینه هربری برشهر
 اطلاقه سزا بیوک فابریقه لر انشا ایدلشدر .

۱۸۷۴ تاریخنده اک بیوک برتقلیه سفینه سنک مصارف انشاییه سی ،
 بش میلیون فرانقی تجاوز ایله مدیکی حالده ۱۸۸۹ ده اون میلیون فرانقه
 جقیمش و ۱۸۹۳ ده «لوقانیا» اون بش میلیون فرانقه و بوتاریخندن
 بر آزد مدت صکره انشا قلنان «قایزر ایکنجی و بیلهم» سفینه سی یکریمی
 اوچ میلیون فرانقه مال اولمش و «لوزیتانیا» سفینه سی ایسه آنجق

اوتوز بر میلیون فرائق صرفیه وجوده کله یلشدر . مصارف سائر دخی
بونسبت دائره سنده ترقی ایله مشدر .

آمریقانک هامبورغ قومپانیه سنک اشیا نقلیه مخصوص سفینه لری کونده
ایکی یوز الی و اوچیوز طونیلاته کهور یاققده درکه برسفر ایچون ایکی بیک
طونیلاته دیمکدر . یولجی نقل ایدن سفینه لری کهور صرفیاتی ایسه دها
یوکسکدر .

« لوقانیا » کونده بش یوز ؛ « دویچلاند » یدی یوز طونیلاتو کهور
صرف ایتیمکده در . ترانس اتلانتیق قومپانیه سنک برسنه لک کهور صرفیاتی
دورت یوز الی بیک طونیلاته در . طاققه اجورانی ، مأ کولات و مصارف
سائرده ، کهور صرفیاتی ایله متناسباً تزايد ایله ایله مشدر .

بواسبابه مبنی تجارت بحریه دخی دوچار تبدل اوله رق عظیم
سرمایه لره تشکل ایدن آنونیم واپور قومپانیه لری نقلیات تجاریه ایچون
عدداً و حجماً بیوک بردولتک دوتنمسی قدر کیلر انشا ایتدیر مشلدر .

اون طقوزنجی عصرده ؛ انشا آت بحریه جهت فیه سی اعتباریه
دخی تبدلات و ترقیات عظیمیه مظهر اولمشدر .

بوتبدلات و ترقیات باشلیجه ایکی بیوک کشف سایه سنده حصوله
کله درکه برنجیسی سفینه لری کوده لرینک انشاسی ایچون دخی استعمالی ،
دیگری یانندن چرخ برینه آرقه دن پرواز قوللانلیدر .

کوده سی دیمردن و آرقه دن پروازی ایلک جسم نقلیه سفینه سی
فرانسز مهندسی « برونل » طرفندن انشا قلنان « غره یت استرن »
واپورلریدرکه ۲۰۷ مترو طولنده ایدی . برمدت صکره معدنیاتده حصوله
کلن ترقیات سایه سنده کیلرک انشا آتنده دیمیر برینه چلیک استعماله
باشلانمشدر . ایلک دفعه اوله رق چلیکدن سفینه ۱۸۸۷ تاریخنده انشا قلنمشدر .

چلیك دميره ترجیحی باشلیجه ایکی سیدن ایلر کلکده در :
برنجیسی دها خفیف بولغسی ، ایکنجیسی تکملات متابعه سایه سنده
دها اوجوزه مال اولمسیدر . چلیك خفی ، کیلرک حجماً بیودلسنه مساعد
اولدیغندن کار چوغالمشدر .

انشآت بحریه ده چلیك استعمالنه باشلاندینی زمان ، علاوه ایدیلان
چلیك مقدارى دميره نسبتله جزئى یعنی یوزده اون درت درجه سنده
ایدی . لیکن تدریجاً بونسبتك مقدارى یوزده طقسان بشه واصل
اولمشدر .

چلیك استعمالى سایه سنده کیلرک دها بیوک انشاسی و ماکنلرک
دها مکمل اعمالله سرعتک تزییدی قابله اولدیغندن بیوک قومپانیله
کیتدکجه کیلری بیولتکمه و سرعتلری تزییده چالشمشدر .
اوروپاده بواصولی ابتدا « ترانس اتلانتیق » قومپانیه سی قبول
ایله مشدر .

۱۸۵۶ تاریخنده بوقومپانیه نك ایکی کیسی هاوردن نیورقه ساعتده
۱۳ بحق میل سرعتله کیدوب کلیورلردی . انکلینلرک کونار ، ایمانلین ،
وایت ستارلین قومپانیه لری بوسرعته آنحق ۱۸۷۰ و ۱۸۷۳ تاریخلرنده
واصل اوله بیلمشدر .

۱۸۸۰ تاریخنده ماکنه جیلقدده حصوله کلن ترقیات سایه سند دها
یوکسک سرعتلر استحصال ایدلمشدر . بوتاریخده « ترانس اتلانتیق »
فرانسز قومپانیه سی « غاسقونیاء ، بریتانیاء ، شانپانیا و بورغونیا » واپورلریله
برنجیلکی احراز ایله مشدر . ۱۸۹۰ تاریخنده ملل سائرهنك رقیب
شرکتلری طرفندن دها بیوک ودها سریع واپورلر انشا ایتدیلمشدر .
« کونار » انکلین قومپانیه سنك لوقانیا و قامپانیا واپورلری اون طقوز

بيك طونيلايه حجمنده ويكرمی ايكي ميل بحری سرعته ایدی .
 ۱۸۹۲ تاربخنده مرکز اداره‌سی بره شهرنده بولان « نوردویجر
 لوئید » شرکتی؛ قیزرویلهم وقیزرفره‌دریق واپورلری انشا ایتدیرمشدر.
 بوايکی جسيم واپورك برنجیسی ۱۹۷ مترو طولنده ويكرمی بيك اوچوز
 طونيلايه حجمنده ایدی. ايكنجیسی حتماً براز دها كوچك ايسه ده سرعتی
 زیاده در . ايلك تجربه ده ساعتده يكرمی اوچ وبر چارك ميل بحری
 سرعتله حرکت ایلشدر .

« وایت ستار » انگلیز قومانیه‌سنگ انشا ایتدیردیکی « مارژتیک
 وتوطنیق » واپورلری آلمان قومانیه‌سنگ ايكي کیمسني كرك جسامت و كرك
 سرعت اعتباريله کیریده براقشدر .

« هامبورغ — آمریکا » شرکتك انشا ایتدیردیکی « دویچلاند »
 سفینه‌سی سرعتاً بوايکی واپوریده کچمشدر .

« نوردویجر لوئید » قومانیه‌سنگ « قرونبرنج ویلهلم » قیزرايكنجی
 ویلهلم « واپورلری ايسه ساعتده يكرمی بش ميل بحری سرعتله مالکدر .
 اليوم « کوناز » انگلیز قومانیه‌سی ؛ « لوزیتانیا » سفینه‌سیله برنجیلیکی
 احراز ایلهمشدر . ۱۹۰۷ تاربخنده انشا قلنان بوسفینه ايكي يوز قرق مترو
 طولنده واوتوز التي بيك طونيلايه جسامته در .

صوکسیی اون مترو ويكرمی برسانتیمتریه واصل اولان بوسفینه التیش
 سکنز بيك بيکیر قوتنده اولان ماکنه‌سیله برکونده التي يوز يكرمی ميل
 بحریلك مسافه قطع ایلهمشدر .

بوکملرک كرك کؤده لرینك و كرك ماکنه لرینك انشا آتنده قوه
 تحملیه‌سی بك زیاده اولان يوكسك نسبتده قاربونی برنوع چلیك استعمال
 اولنمقده در .

بوچلیکک استعمالی سایه سنده کیلرک ثقلی عادی چلیک ایله انشاء

اولان سفینه لردن یوزده اون نسبتنده خففدر .

بوکیلرک جسامت و سرعتی نسبتنده کرک مصارف انشایه و کرک کمور .
صرفیاتی آرتیش ایسه ده التمش سنه اول عینی حجمده برسفینه یی ده آرت
برسرعتله حرکت ایتدیره بئک ایچون بش مثلی برقوه محرکه استعماله
احتیاج اولدینی و کمور صرفیاتنک ترایدی نسبتنده بولجیلر ایچون وقت
قراندینی دوشونیلورسه بوفرق استکثار اوله من .

مع هذا کمور صرفیاتنده کی ترایدده حقیقی دکلدر . چونکه
لوزیتانیا واپوری برسفرنده ، ۱۸۴۰ تاریخنده آمریقایه ایشالیان
واپورلردن طقوزمثلی فضله کمور صرف ایله مکده ایسه ده بو جسم
واپور بش کیلو کمور ایله یوز طونیلاته لق بر ثقلنه یوز میل بحریلک بر
مسافه قطع ایتدیردیکی حالده ۱۸۴۰ تاریخنده عینی نتیجه یی استحصال
ایچون اون کیلو و ۱۸۶۰ تاریخنده سکنز کیلو کمور صرف اولندینی
و ۱۸۴۰ ده بر بیکیر قوتی استحصال ایچون ۲،۲۵ کیلو غرام ، ۱۸۶۰ ده
۱،۷۲ کیلو غرام کمور احراق اولندینی حالده یکی ماکنه لرله عینی قوتک
۱۸۹۳ ده ۷۲۵ غرام والیوم ۶۵۰ غرام کمور صرفیه استحصال ایلدیکی
نظردقته آلیرسه کمور صرفیاتنک آرتیموب اکسیدیکی آکلاشیلیر . بونناچ
مفیده ؛ خاصه ماکنه جیلقدده حصوله کلن ترقیات سایه سنده الده ایدلمشدر .
باخصوص « تورین » ک کشفی ، کمور صرفیاتی تنزیل و سرعتی تزییده
یک زیاده یاردم ایله مشدر . مع هذا ، تورینسنز (alternative) ماکنه لرک
فوائدی ده غیر منکردر . سرعت ، مکملیت نقاط نظرندن زماننک ال برنجی
کیلرندن اولان قیزر و یلهلمک ماکنه لری بوجسندندر . پستونلی و قومیا
اوند ماکنه لری ایله بخاردن استحصال اولان قوت ، بسیط الاتساع .

ماکنه لردن درت منلی فضله در. یکی چلیک قوه تحمليه سندن استحصال اولونان
نتایج یالکز کیلرک و ماکنه لرك ثقلتی تنقیصدن عبارت دکلر. بوچلیک
کشی سایه سنده ۲۸۳ مترو قطرنده استوانه لرنشانی و بونلرک ذره قدر
برتهلکده معروض اولقسزین دقیقه ده. ۱۰۰ و ۱۲۰ دفعه تدویری کی
خوارق صنعتکارانه دائره امکانه کیرمشد.

ایضاحات مسروده دن اکلاشدینی وجهله مصارف انشایه لری بریکون
عظیم تشکیل ایلیان زمانز کیلری، مصرفک چوقلغنه رغماً شرائط
اقتصادیه نی حائزدر. علی الخصوص شرائط تجاریه حاضرده مصارفه
باقلیوب حاصلات صافیه اهمیت ویرلیدکنندن و هربری برشهرسایح اطلاقه
سزا اولان بوجیم و محشم کیلر، هر برسفرده، مصارف عظیمیه تقابل
ایده جک و سرمایه بی ده تدریجاً احاطه جک حاصلات صافیه بر اقدقلرندن
قومپانیه لر کیتدجکه کیلرک حجم و سرعتلری تزیید و تزیینات و تکملاتنه
اعتنا ایله مکده در. مثلاً «لوزیتانیا» واپورینک آمریقایه بردفعه عزیمت
و عودتنده سرمایه ابتداینک فائضی اولان یکریمی سکزیک و سرمایه نک
احساسی قارشولنی بولنان الی بیک فرائق و اوتوز بیک فرائق سیغورطه
اجرتی دخی داخل اولق اوزره مصارفک یکونی درت یوز الی بیک
فرائق و حاصلاتک مجموعی ایسه یدی یوزسکسان بیک فرائق اولدینی نظر
دقته آلیرسه هر برسفرده اوچوز اوتوز بیک فرائق صافی کار بر اقدقینی
اکلاشلور. بیوک واپور قومپانیه لرنک تجارتی بر درجه قدر خللدار
ایله بیلسی ملحوظ اولان سبب یکانه، ینلرنده کی رقابت مناسبتیه بر طرفدن
کیلرک حجم و سرعتی تزیید ایله مک ایچون پک عظیم مصرفلر اختیار
ایله دکلری حالده دیگر طرفدن تدریجاً نولنی آزالتمه مجبور اولمایدیر.
اون طقوزنجی عصر طرفنده اجورات نقلیه بحریه برنسبت متزایده ایله

تناقص ایله مشدره جدول آتی، بو کیفیت آچیق یه صورتده کوستر مکده در .
مارسیلادن چینه بیک کیلو اشیا نقلی ایچون مسازه ری قومپانیاسنک
آل دینی اجرت :

۱۸۷۲	تاریخچنده	۳۳۵	فرانق
۱۸۷۶	»	۲۰۳	»
۱۸۸۱	»	۱۷۱	»
۱۸۸۴	»	۱۰۷	»
۱۸۸۹	»	۸۶	»
۱۹۰۰	»	۵۰	»

عینی تناقص نیویورق ایله لیوهر پول خطنده دخی کورلمکده در .
آمریقان لیوهر پوله نقل اولسان بغدادیک طونیلاته سندن ۱۸۸۰
تاریخچنده یکر می فرانق اجرت تقلیه آل دینی حالد الیوم اون ایکی فرانق
آلتقمده در .

شوحاله نظراً عمومیت اعتباریله تقلیات بحریه دن ایدیلان کار کیتدیکه
آزالمق تهلدکسسه معروضدر .

•••

عصر سابقک ابتداسندبری، انکلتزه تجارت بحریه عالمک حاکم مطلق
ایدی . الیوم ملل سائر ملک رقابتلری نتیجه سی اوله رق حاکمیت مطلقه سسه
خلل گلش ایسه ده آلآن دیگر دولتلری پک کریده براقق شرطیله برنجیلکی
محافظه ایله مکده در . تجربه ثابت اولدینی اوزره تجارت ، سنجانی تعقیب
ایله دیکندن انکلیزلر کیتدیکه بتون لیمانلر بیتنده یکی یکی سفرلر احداث
ایله مکده درلر .

بوکون دنیانک بتون ابحارنده انکلیز سنجاغنه تصادف اولندینی کی
انکلتزه اطه لری دنیانک بتون اسکله لریله طوغریدن طوغری به کنیدی
واپورلریله مناسبتده بولتقمده درلر .

آمریقایلر ، « سه سیون » محارباندن صکره بر آراق انشآت بحریه بی تنقیص ایله دکلرندن تجارت بحریه لری رفته رفته اجنبی واپور شرکتلرینه انتقال ایله مشدی . آمریقایلر ۱۸۴۰ دن ۱۸۴۸ سنه سنه قدر نقلیاتلرینک یوزده سکسان آلتینسی بحراً اجرا ایلیورلردی .

بونسبت ۱۸۶۱ ده یوزده آلتیش بره ، ۱۸۶۶ یوزده اوتوزده ؛ ۱۸۸۴ یوزده اون آلتیه دوشمشدر . بوتاریخدن اعتباراً آمریقایلر انشآت بحریه به یکیدن عطف اهمیتله عظیم سرمایه لر صرف ایتمهک باشلامشدر و بوصورتله اسکی موقعلرینی تکرار استحصال ایله مشلدر . بوکون آمریقایلر مراکب نقلیه لرینک عدد و حجم استیغایسی اعتباریله ایکنجی درجه بی اشغال ایله مکده درلر .

۱۸۷۰ محاربه سندن بری آلمانلر ، تجارت بحریه به صوک درجه اهمیتت ویره رک تعب نابذیر برسی ایله چالیشه چالیشه من القیم بحری بردولت اوله رق طانمش اولان فرانسه بی حتی نوروه چی ده کیریده براقشلدر . فرانسزلر ، اولجه ایکنجی درجه بی اشغال ایلرکن ، صوک سنه لرده کی غیرتلرینه رغماً بشنجی درجه به دوشمشلدر .

نوروه چ ایکی میلیون ایکی یوزبیک نفوسنه رغماً دردنجی درجه ده در . ایتالیانلر ، اتحاد میلرینی استحصال ایدرایتمز ، برسرعت فوق العاده ایله ترقیه باشلامشلدر . اتحاددن اول ، ناموجود دینه جک درجه ده اول ، تجاری دوتنمسی بوکون آلتجی درجه به ایریشمشدر .

تجارت بحریه ده حیرت بخش برسرعتله ایلوله یین قوملردن بری ده ژاپونیالیلردر . قرق سنه اول ، تک برواپور شرکته مالک اولیان بوقوم بوکون روسلری ده کیروده براقشدر .

اسوچلیلر ، نوروه چلیلر کی عدد نفوسلرینه نسبتاً پک بیوک برتجاری

دو نهایه مالکدرلر . الیوم اسوچ طقوزنجی درجه دره در .
اسوچدن صکره ، صره ایله فلنک ، دانمارقه ، اسپانیا ، اوستریا
و مجارستان ، یونان و بلجیقا کلمکده در .

عثمانیلر ، بلجیقادن ، منی منی یونانستاندن ایله کیروده درلر . یونانلیلرک
مراکب تجاریه بحریه سی حجم استیعایی اعتباریله عثمانلی مراکب تجاریه
بحریه سنک ایکی یچق مثلدر .

عثمانلی سنجایی آلتنده ایشلیان واپورلر میانده هیچ برایشه یارامیان
و عادتاً اسماً موجود و جسماً مفقود اولان اداره مخصوصه نك قرق الی
واپورینکده داخل اولدینی نظردقته آلتیره بونسبتک ضررمزه اوله رق
نه قدر تبدیل اولغسی اقتضا ایله چی آ کلاشیلر .

هرخصوصده اولدینی کبی تجارت بحریه دره دخی نمایان اولان حال
پریشانمک اسباب مولده سندن بری شبهه سز یقین وقته قدر دوام ایدن شکل
سقیم اداره من ایسه دره کنده میزده دره هیچ بر قصور و نقصان کورمامک پک
معقول و پک فائده لی اولسه کر کدر .

دنیا نك مساعدا و اك تجارتكاه دكزلرنده پك مدید ، پك واسع
سواحله مالك اولدینمز حالدیه تجارت بحریه دره همان بر عصر اولکی کوچك
برولایتمزدن بشقه برشی اولمیان یونانندن دخی کیری قالمقلمزده بزده
قوة تشبیه نك فقدانك بویوك بر تاثیر اجرا ایله مش اولدینی انكار
ایده میز .

•••

اوروپانك باشلیجه مملكتلریله آمریقای شمالی و ژاپونیا نك سفان تجارتیه سنك
عددی و حجم استیعایی جدول آئیده کوسترلمشدر :

واپور و لیکن کمیسی عدد	حجم استیمایی طونیلاته	مملکت
(واپور ۲۵۱۱) ۱۱۵۱۷	۱۸۳۲۰۶۶۸	انگلینز
() ۳۵۵۸ (۱۵۷۷)	۴۵۱۱۹۲۸	جاهیر متفقہ آمریکا
() ۲۰۹۴ (۱۷۱۳)	۴۱۱۰۵۶۲	آلمانیا
() ۱۷۶۱ (۸۰۹)	۱۷۶۱۷۸۳	فرانسه
() ۱۱۶۷ (۷۹۳)	۱۲۱۹۴۰۹	ایتالیا
() ۸۳۰ (۸۲۹)	۱۰۷۱۸۷۶	ژاپونیا
() ۱۳۵۹ (۶۸۷)	۹۳۷۹۱۱	روسیه

یونان ایله دولت عثمانیه نك نسبتی بروجہ آتیدر :

(واپور ۲۵۵۵) ۴۱۱	۴۶۶۵۳۲	یونان
() ۲۰۱ (۱۳۲)	۱۶۵۰۲۱	(ادارہ مخصوصہ واپور لی داخلدر) دولت عثمانیه

بومراکب بحریہ نك صوك سنہ ظرفندہ نقل ایله دکاری اشیای مختلفہ
تجاریہ نك مقداری زیردہ کوسترلشدر :

طونیلاته	سنجاق
۱۲۰۷۹۰۰۰۰	انگلینز
۶۷۹۴۰۰۰۰	جاهیر متفقہ آمریکا
۴۰۳۴۶۰۰۰	فرانسه
۳۵۰۵۰۰۰۰	آلمانیا
۳۴۷۸۰۰۰۰	ایتالیا
۲۸۵۶۹۰۰۰	ژاپونیا
۲۱۶۳۸۰۰۰	روسیه

یونان ایله دولت عثمانیه بیندہ کی نسبت ایسہ آشاغیدہ کوسترلشدر :

۱۴۰۰۰۰۰۰	طونیلاته	عثمانی
» ۹۸۶۲۰۰۰		یونان

عثمانی سنجاغك تفوقی ، عثمانی اسکله لرینك کثرتندن وبواسکله لر

یئینده کی مبادلاتك چوقلغنددر . بوجهته بو اون درت میلیون طونیلاته میاننده خارجدن آلتش نول یوق کیدر . حالبوکه یونان کیلرینك اکثر نولنی خارجدن آلتشدر .

اوروپا ایله هند و چین واقصای شرقك ممالك سائرهمی یئینده جریان ایدن مبادلات تجاریه نك همان طریق یکنه سی اولان سویش قائلندن صوك برسنه ظرفده مرور ایدن مراکب بحریه نك نسبتی جدول آتیده کورینور :

عدد مراکب	سجاق	عدد مراکب	سجاق
۲۳۹۴	انگلتره	۱۰۳	روسیه
۵۸۳	آلمانیا	۷۹	ایتالیا
۲۵۱	فرانسه	۵۷	نوروچ
۲۰۰	هولانده	۴۱	عثمانلی
۱۴۴	اوستریا		

بوکیلرک مجموع حجم استیعاییسی ۱۸,۳۹۳,۱۰۰ طونیلاته در . دنیانك الیبوک واپورشرکتلی آلمانیاك «نوردویچه لوئید» «هامبورغ» - آمریکا «انگلتره نك» «په نئسولر آند اوریا نئال» «بریتیش انڈیا» «وایت ستار» «کونار» ، اوستریانك «لوئید» ، آمریقانك «انترناسیول ناویگاسیون» «پاسیفق مای» ، فرانسه نك «مسازهری ماریم» «ترانس آتلانتیق» ، ایتالیانك «ناوی غازیون ژه نرال» ، ژاپونیاك «نیون بوزن غایشا» «اوزاقا صوزان غایشا» ، روسیه نك «قهمبانی روس» در . بوقومپانیه لرك عدد سفائن و سفائنك حجم استیعاییسی اعتباریله اكممملری «نوردویچر لوئید» «په نئسولر آند اوریا نئال» ، «مسازهری ماریم» در . برنجینك ، ۵۳۰,۰۰۰ ایکجینك ۳۴,۰۰۰ اوچجینك ، ۲۵۰,۰۰۰ طونیلاته لق فیلولری وارددر .

ممالک عثمانیه نك باشليجه ليانلري واسطه سيله صوك سنه ظرفنده ادخالات
سواخرجاتي رسومات امانتك ايستانستيقنه نظراً بوجه آتيدر :

ليمان	ليراي عثمانی ادخالات	ليراي عثمانی اخراجات
درسمعات	۱۰,۴۲۳,۰۰۰	۲,۳۷۲,۰۰۰
ازمير	۴,۲۴۶,۰۰۰	۶,۵۲۳,۰۰۰
بيروت	۴,۰۶۷,۰۰۰	۱,۸۰۰,۰۰۰
سلانيك	۳,۵۴۷,۰۰۰	۱,۸۸۲,۰۰۰
طرزون	۱,۷۱۹,۰۰۰	۱,۲۳۵,۰۰۰
بنفداد	۱,۷۲۱,۰۰۰	۳,۸۶۱,۰۰۰
مختلف	۵,۶۴۳,۰۰۰	
	۳۱,۳۶۶,۰۰۰	۱۹,۶۷۳,۰۰۰

سواخرجات وادخالات ، مقاديري اعتباريله ممالك مختلفيه وجه آتی
اوزره اصابت ايله مکدر :

اخراجات	ادخالات	
۷,۱۱۹,۰۰۰	۹,۵۶۵,۰۰۰	انكلتره
۲,۱۵۶,۰۰۰	۴,۵۲۳,۰۰۰	آوستريا و بجارستان
۲,۹۰۰,۰۰۰	۳,۹۱۰,۰۰۰	آلمانیا
۴,۴۴۳,۰۰۰	۲,۶۰۱,۰۰۰	فرانسه
۷۷۸,۰۰۰	۱,۶۹۴,۰۰۰	روسیه
۱,۱۹۹,۰۰۰	۱,۴۵۹,۰۰۰	بلجیقا
۱,۰۸۱,۰۰۰	۷,۵۹۰,۰۰۰	مختلف
۱۹,۶۷۳,۰۰۰	۳۱,۳۶۶,۰۰۰	يكون

بوايكي جدولدن آكلاشلديغنه كوره سنوي خارجه اون طقوزميليون
ليرالق مواد ابتدائيه و حبوبات و محصولات و سائر صانديغمز حالده اكثريسي

ایشیای مصنوعه اولمق اوزره خارجدن اوتوز بر میلیون لیرالق مال
صاتون آلیورز.

بومعاملات تجاریه نك همان عمومیتله اجنبی کیلری واسطه سیله اجرا
ایدیلکده اولماسی و بزه طبیعتك بر بخشایش قیئنداری اولان دکرلر مزدن
لیغانلر مزدن بالذات استفاده ایده مه مکملکمز پك شایان تأسف بر کیفندر .

شورای دولت اعضاسندن

احمد مختار